

Centres cívics, drets culturals i institucions que aprenen

Publicat per [Interacció](#) [1] el 18/09/2024 - 10:30 | Última modificació: 11/05/2026 - 08:07

Durant molts anys, els centres cívics han estat definits des de la proximitat, la programació d'activitats o la participació veïnal. Però cada vegada és més evident que aquesta definició és insuficient per explicar el paper que poden tenir dins les polítiques culturals locals contemporànies. El treball de Senén Roy situa aquesta discussió en un altre lloc: els centres cívics no només com equipaments de dinamització, sinó com a dispositius des d'on garantir drets culturals, reduir desigualtats i repensar la relació entre institucions i ciutadania.

El text parteix del cas de la Xarxa de Centres Cívics de Granollers, incorporada al Servei d'Acció Cultural municipal, i utilitza aquest procés per obrir una pregunta més àmplia sobre què implica desplegar polítiques de drets culturals des de l'àmbit local. La recerca defensa que parlar de drets culturals no pot limitar-se a garantir accés a activitats culturals. Implica revisar recursos, metodologies, estructures de governança, perfils professionals i relacions entre serveis municipals.

Una de les aportacions més rellevants del treball és el desplaçament que fa sobre la idea de mediació cultural. El text qüestiona la mediació entesa només com a traducció entre patrimoni i públics, vinculada a les lògiques tradicionals de democratització cultural. En canvi, proposa pensar els subjectes no com a "públics", sinó com a agents culturals amb capacitat de producció, expressió i aportació patrimonial. La mediació deixa així de funcionar només com una eina educativa i passa a ser un espai de negociació institucional sobre qui participa, qui és reconegut i quines cultures són legitimades.

El treball també incorpora una lectura especialment valuosa sobre les desigualtats culturals. Recuperant estudis sobre participació cultural, mostra com factors com la renda, el territori, el nivell educatiu o l'origen continuen determinant fortament la participació en la vida cultural. Aquesta mirada obliga a deixar de pensar la proximitat cultural només en termes geogràfics. La proximitat també és simbòlica, relacional i institucional.

En aquest context, els centres cívics apareixen com una infraestructura cultural amb potencial estratègic. No tant perquè programin més activitats, sinó perquè poden actuar com espais capaços de sostenir vincles, producció cultural situada i processos comunitaris. El text insisteix que això només és possible si les administracions abandonen estructures excessivament verticals i esdevenen institucions capaces d'aprendre, investigar i treballar transversalment.

La recerca de Roy no presenta els drets culturals com un nou vocabulari legitimador. El que planteja és molt més complex: revisar la funció política dels equipaments culturals, els criteris de reconeixement institucional i la manera com les polítiques culturals defineixen qui pot participar en la construcció cultural de la ciutat.

Els equipaments culturals de proximitat esdevenen espais clau per disputar no només l'accés a la cultura, sinó també la capacitat de participar en la seva definició i producció col·lectiva.

Referència

Roy i Català, S. (2023). *Les polítiques de drets culturals en l'àmbit local: construint un model de mediació cultural crítica des de l'acció comunitària. El cas de la Xarxa de Centres Cívics de Granollers* (Treball final de màster, Universitat Autònoma de Barcelona).

[Text complet \(pdf\)](#) [2]

Categories: Publicacions acadèmiques

Categories: Recursos i publicacions

Etiquetes: drets culturals

Etiquetes: equipaments culturals

Etiquetes: participació cultural

- [3]

URL d'origen: <https://interaccio.diba.cat/news/2024/09/centres-civics>

Enllaços:

[1] <https://interaccio.diba.cat/members/interaccio>

[2] <https://interaccio.diba.cat/sites/interaccio.diba.cat/files/tfm-senen-roy-2023.pdf>

[3] <https://interaccio.diba.cat/node/9517>